

[Henry Christensen.]

mæssige fremgangsmåde. Derfor skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling, og heri ligger også logisk, at jeg ikke vil kunne anbefale det forslag til motiveret dagsorden, som hr. J. O. Krag har stillet, tværtimod anbefaler jeg at stemme det ned.

Svend Haugaard: De selvstændige erhverv rammes meget stærkt af den gældende kapitalmangel, og det gælder da især de erhvervsområder, hvor man har den langsomme omsætning; ekstra galt bliver det, hvis man så inden for disse områder samtidig rammes af faldende indtjening på grund af vanskelige afsætningsforhold.

Disse negative virkninger har ramt landbruget meget hårdt, det er uforskyldte vanskeligheder; vi må vel erkende, at dansk landbrug hører til verdens mest effektive, at der inden for faget er vist meget stor dygtighed og flid, men at dårlige afsætningsvilkår på grund af de forskellige landes subsidiepolitik og dertil de stigende udgifter især på grund af renten i fællesskab har bragt landbruget ind i en katastrofal situation. Gartneri og fiskeri er jo fulgt ret stærkt efter, og over for disse vanskeligheder må vi naturligvis sige, at der er brug for en langtidsløsning af problemerne. Det skal vi i gang med, men indtil da er det nødvendigt at prøve en nødløsning, det vil sige, at man må prøve på at tilskyde kapital til erhvervene.

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at det radikale venstre meget hellere havde set andre muligheder end det her foreslåede, men vi erkender altså forpligtelsen til at hjælpe mod likviditetskrisen. Jeg lyttede, da hr. J. O. Krag var inde på det samme, og vil gerne spørge, hvordan man eventuelt kan vente hjælp her. Men for vort vedkommende ville vi altså hellere have set et lån til sanering af den dyre, løse gæld, som jo er i meget stærk stigning, især gælden for forskellige bedriftsmidler som gødning, foderstoffer og lignende.

Det er jo sådan, at ikke alle er lige trængende inden for erhvervet, og derfor ville en låneordning, eventuelt med nedsat rente, skabe en bedre fordeling af de til rådighed stående midler. På den anden side må vi heller ikke se bort fra, at situationen er så alvorlig, at de mest trængende er så langt

ude, at hverken moms-lån eller saneringslån på langt, langt nær er i stand til at klare deres problemer, og det vil derfor antagelig under alle forhold blive sådan, at en del af økonomiske grunde må forlade landbruget. Det er hårde vilkår, men det er faktisk så svært i dag inden for erhvervet, at hvis ikke man er meget dygtig eller er kapitalstærk, har man ingen mulighed for at klare sig.

Disse vanskeligheders størrelsesorden, sammenholdt med de begrænsede beløb, der for tiden er til rådighed, og også sammenholdt med de administrative omkostninger, der kunne blive, er årsag til, at vi har taget på kort sigt en løsning ikke ad den normale lånevej, men på den måde, at vi — uden begejstring — er i stand til at acceptere den udsatte momsbetaling. Ordningen har i hvert tilfælde en fordel, nemlig at den er meget billig at administrere, der er ikke noget med stempler eller tinglysning, og så kan vi måske pege på en fordel til, nemlig at det er beløb, der er beregnet nogenlunde at svare til beløbsrammen for de penge, der kunne blive til rådighed, så selve udmøntningen af dem skulle blive forholdsvis enkel.

Statens udgift begrænses til et relativt lille rentetab, men til gengæld må vi indrømme, at også hjælpen til erhvervet som sådan er forholdsvis begrænset.

Hr. J. O. Krag var meget forarget og talte endda om, at dette forslag var på kanten af krænkelser af befolkningens retsbevidsthed. Nu må vi vel huske, at den første særordning kom under den tidligere regering med halvårsopgørelser og med halvårsindbetaling samt en udsættelse efter opgørelsen af indbetalingen på 2 måneder og 20 dage. Det nye forslag går ud på, at der stadig skal være halvårsopgørelser, der skal være 4 indbetalinger, hvad jeg betragter som en fordel, idet beløbene så ikke bliver slet så store men endvidere bliver der tale om at udskyde den første af disse indbetalinger 3 måneder og den anden 6 måneder, og derefter bliver der kvartalsindbetalinger af de forskudte beløb. Det er beskeden i forhold til de ønsker, der har været fremsat, men lige rem nogen forargelig ordning er det vel ikke.

Vi må da også pege på, at der er andre grupper i samfundet, som har haft mulighed for rentefrie lån, studerende f. eks. Vi kan pege på, som hr. Henry Christensen